

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauta Aizputes rūpnīcas “Kurzemes atslēga” kluba ēka ar interjeru

Publicēts: 02.09.2022.

Stājies spēkā lēmums par metāla furnitūras rūpnīcas “Kurzemes atslēga” kluba ēkas ar interjeru kā reģionālas nozīmes pieminekļa iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Lēmums pieņemts, jo kluba ēka pilnībā saglabājusi savu oriģinālo pēckara modernisma fasāžu kompozīciju un būvapjomu, bet kā ēkas galvenā vērtība atzīta mākslinieciski nozīmīga, stilistiski vienota, līdz pat sīkākajai detaļai saglabājusies otrajā stāvā izvietotā kluba telpu interjera dekoratīvā apdare.

Rūpnīcas kluba ēka, kas celta 1957.g., ir gludi apmesta ķieģeļu ēka, veidota agrīnā 1920. – 1930. gadu modernisma virziena funkcionālisma formās ar tam raksturīgu apjomu kārtojumu, logailu formām un ritmu, ēkā saglabājušies oriģināli, ļoti savdabīga dalījuma logi un pamatplānojums.

Kluba telpas izvietotas ēkas otrajā stāvā un sākotnēji iekštelpu dekoratīvās apdares pamatā bijušas etnogrāfiskas, nacionālromantiskas formas. 1960. gadu sākumā izveidots jauns interjers modernisma stilistikā, bet 1980. gadu pirmajā pusē tas vēlreiz pārveidots, saglabājot atsevišķus sešdesmito gadu elementus. Par spilgtākajiem elementiem mantojuma saglabāšanas speciālisti atzinuši kāpņu telpā iekārto alumīnija plākšņu griestu dekoru un kāpņu telpas vitrāžu, garderobes bidāmās durvis, vestibila apgaismes ķermeņus, bāra leti ar dekoratīvu metāla nosarežģi un virs letes iekārtās lustras, kā arī lielās zāles ar skatuvi un tās aprikojumu interjeru un aizskatuves telpu lustras.

Šodien rūpnīcas “Kurzeme” kluba ēka Aizputē sniedz priekšstatu par vēlinā modernisma un agrīnā postmodernisma stilistiskajām izpausmēm sabiedrisku telpu interjera mākslā Latvijā 20.gs. 80. gadu pirmajā pusē. Kā kultūras piemineklis, objektam jā saglabā būves telpiskais risinājums, plānojuma struktūra, fasāžu arhitektūra, oriģinālo logu dalījums. Tāpat interjeru dekoratīvajā apdarē

jā saglabā oriģinālais materiāls un izpildījuma tehnika, objektu kopums, ansambļa vienotība, mākslinieciskā kompozīcija un dekoratīvais risinājums. Iekštelpu dekoratīvajai apdarei papildu vērtību piešķir fakts, ka attiecīgā perioda interjeri ne tikai Kurzemes reģionā, bet arī visā Latvijā ir saglabājušies ļoti nelielā skaitā.

Uzziņai: kultūras pieminekļi ir valsts tiesiskajā sistēmā noteiktā kārtībā reģistrēta kultūrvēsturiskā mantojuma daļa – kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst valsts, kā arī starptautiskām interesēm. Jaunus objektus iekļaušanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā virza NKMP Kultūras pieminekļu uzskaites komisija, bet lēmumu par iekļaušanu pieņem kultūras ministrs. Kopš 2018.g. kultūras pieminekļi tiek dalīti trīs grupās – valsts nozīmes, reģionālās nozīmes un vietējas nozīmes pieminekļos.

Informāciju sagatavoja:

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

<https://www.dkn.lv/lv/jaunums/valsts-aizsargajamo-kulturas-piemineklu-saraksta-ieklauda-aizputes-rupnicas-kurzemes-atslega-kluba-eka-ar-interjeru>